

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ในศูนย์บริการและ
พัฒนาสุขภาพ จังหวัดเชียงราย

ผู้เขียน นางสาวสุนทรี สุรัตน์

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ. ชไมพร ทวีศรี	ประธานกรรมการ
รศ. ร.อ. ดร. น.พ. ชัยนรินทร์ ปทุมานนท์	กรรมการ
อ. น.พ. ชานินทร์ ฉัตรภิบาล	กรรมการ
อ. น.พ. เกียรติไกร ศรีชนวิญชัย	กรรมการ

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: โรคเอดส์มีผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ สังคมและเศรษฐกิจ จำนวนผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น ทำให้ต้องพัฒนาการดูแลผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ให้เหมาะสมมากขึ้น ศูนย์พัฒนาและบริการสุขภาพจังหวัดเชียงรายเป็นองค์กรที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข **วัตถุประสงค์:** เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ที่มารับบริการในศูนย์พัฒนาและบริการสุขภาพจังหวัดเชียงราย **รูปแบบการศึกษา:** การศึกษาเชิงพรรณนา **สถานที่ศึกษา:** โรงพยาบาลชุมชน 3 แห่งในจังหวัดเชียงราย **วิธีการศึกษา:** ศึกษากลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบเจาะจง ในผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ที่มารับบริการที่ศูนย์พัฒนาและบริการสุขภาพโรงพยาบาลแม่จัน โรงพยาบาลพาน และโรงพยาบาล แม่สรวย จำนวน 262 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลการเจ็บป่วยและผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ และแบบประเมินคุณภาพชีวิต MOS-HIV อธิบายข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา: ผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ มีคุณภาพชีวิตโดยรวม ทั้งด้านร่างกายและจิตใจระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าคุณภาพชีวิตมิติการรับรู้สุขภาพทั่วไปต่ำที่สุด

คุณภาพชีวิตด้านบทบาทการทำงานอยู่ในระดับที่ต่ำที่สุด ลักษณะที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตที่ต่ำลง ได้แก่ เพศชาย อาการเจ็บป่วยที่เพิ่มมากขึ้น ระยะโรคที่รุนแรงขึ้น อาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน รายได้ต่ำ ผู้ติดเชื้อที่มีอาการ มีน้ำหนักตัวต่ำ ค่า CD4 count น้อยกว่า 200 per cubic mm มีระดับ hemoglobin มากกว่า 15 mg% และน้อยกว่า 11 mg% ยังพบว่าความสม่ำเสมอของการมารับบริการ ไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิต เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังไม่มีอาการ และลักษณะของการจัดกิจกรรมใน ศูนย์บริการและพัฒนาสุขภาพที่เหมือนกันทุกครั้ง

สรุปและข้อเสนอแนะ: ควรนำปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต ซึ่งได้ผลจากศึกษาครั้งนี้ไปเป็นแนวทางใฝ่ระวังให้ความช่วยเหลือผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ ควรประเมินคุณภาพชีวิตผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ที่สมัครเข้ารับบริการในศูนย์บริการและพัฒนาสุขภาพจังหวัดเชียงราย ทุกคน ติดตามประเมินเป็นระยะเพื่อค้นหาสาเหตุของคุณภาพชีวิตที่ลดลงเพื่อให้การช่วยเหลือได้ตรงตามประเด็นปัญหาที่พบ และควรจัดกิจกรรมในศูนย์บริการและพัฒนาสุขภาพจังหวัดเชียงราย ให้หลากหลาย เหมาะสมกับผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์แต่ละคน

Independent Study Title Quality of Life Among HIV/AIDS Persons in Health Developing and Service Center, Chiang Rai

Author Miss Soontaree Suratana

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Chamaiporn Tawichasri, M.Sc.	Chairperson
Assoc. Prof. Capt. Jayanton Patumanond, M.D., M.P.H., D.Sc.	Member
Lect. Thanin Chattrapibal, M.D.	Member
Lect. Kriengkrai srithanaviboonchai, M.D.	Member

ABSTRACT

Background: HIV/AIDS has profound impact on physical, mental and socio-economic status. More suitable care is needed because of an increase in the number of people living with HIV/AIDS (PLHAs). Health Developing and Service Center, Chiang Rai, is an organization settled to improve the quality of life of PLHAs to help them live their normal lives in the society. **Objective:** To evaluate the quality of life in PLHAs at Health Developing and Service Center, Chiang Rai associated factors. **Study Design:** Descriptive study. **Setting:** Three district hospitals in Chiang Rai. **Method:** Two hundred and sixty-six PLHAs were purposively selected from the Health Developing and Service Center located in Maechan Hospital, Phan Hospital and Maesaruay Hospital. Data were collected by direct interview using questionnaires consisted of demographic characteristics, illness history, laboratory investigations and the quality of life was assessed by MOS-HIV. Data were described by descriptive statistics.

Result: The quality of life level of PLHAs was moderate, both in the physical and mental domains. In details, among the 10 dimensions, the quality of life in the general health

perception was the lowest, while in the role function was the highest. Characteristics associated with lower quality of life were; male gender, increasing illnesses, more severe disease stage, occupation with unstable income, low income, symptomatic HIV, low body weight, CD4 count of less than 200 per cubic mm., and hemoglobin concentration of more than 15 mg% or less than 11 mg%. Regularity of attending the center had no impact on the quality of life, because most subjects were asymptomatic and the activities arranged were unchanged for all visits.

Conclusions and Suggestions: Factors associated with the quality of life should be used in monitoring PLHAs. The quality of life of all PLHAs should be initially evaluated and followed periodically to search for causes of lowering quality of life, so that relevant assistance can be made. Activity setting in Health Developing and Service Center, Chiang Rai should be made diverse in order to appropriate each PLHA.